

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Szegedi Ítéltábla dr. Tomasovszky Csilla ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** I. rendű és dr. Tomasovszky Csilla ügyvéd által képviselt **II.rendű felperes neve (címe)** II. rendű felperesnek - dr. Izsák Péter ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében, amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott dr. Jakab Tamás ügyvéd által képviselt **beavatkozó neve (címe)** a Csongrád Megyei Bíróság 2007. április hó 27. napján kelt 5.P.20.632/2004/48. számú ítélete ellen az alperes által 49., a beavatkozó által 50. és az I., valamint II. rendű felperesek által 51. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

**ÍTÉLETET:**

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja**, az alperesi marasztalás összegét az I. rendű felperes tekintetében 250.000 (Kettőszázötvenezer) Ft-ra, a II. rendű felperes tekintetében 250.000 (Kettőszázötvenezer) Ft-ra, együttesen összesen 500.000 (Ötszázezer) Ft-ra **leszállítja**. Ezen összeg után az alperes kamatfizetési kötelezettségét **mellőzi**. Az I. és II. rendű felperesek által az államnak külön felhívásra fizetendő le nem rótt eljárási illeték összegét külön-külön 171.700-171.700 (Egyszázhetvenegyezer-hétszáz-Egyszázhetvenegyezer-hétszáz) Ft-ra módosítja, és az állam terhén maradó le nem rótt eljárási illeték összegét 29.900 (Huszonkilencezer-kilencszáz) Ft-ra **leszállítja**. Az alperest perköltség megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést mellőzi és kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az alperesnek és a beavatkozónak külön-külön fejenként 120.000-120.000 (Egyszázhuszezer - Egyszázhuszezer) Ft perköltséget. Az I. és II. rendű felperesek által az állam javára a Csongrád Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalának felhívása szerint fizetendő állam által előlegezett költség összegét - az egyetemlegesség mellőzése mellett - fejenként 30.906-30.906 (Harmincezer-kilencszázhat-Harmincezer-kilencszázhat) Ft-ra módosítja, míg az alperes által ugyanilyen módon fizetendő állam által előlegezett költség összegét 5.375 (Ötezer-háromszázhetvenöt) Ft-ra **leszállítja**.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek és a beavatkozónak fejenként 15.000-15.000 (Tizenötezer-Tizenötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek és a beavatkozónak fejenként 15.000-15.000 (Tizenötezer-Tizenötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. és II. rendű felperest, hogy fizessenek meg az államnak külön felhívásra fejenként 54.000-54.000 (Ötvennégyezer-Ötvennégyezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, míg a fennmaradó 30.000 (Harmincezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **INDOKOLÁS:**

Az I. és II. rendű felperesek néhai édesanyján az alperesi jogelőd kórházban 1999. november 24. napján műtétet végeztek, melynek során eltávolították mindkét petefészket, a méhtestet és a méh mögötti hashártya áthajlásból egy kis szövetdarabot. A méhnyakat műtét-technikai nehézségek miatt visszahagyták. A csepleszt, a májszél és a kismedencét áttapintották, de kórosat, megnagyobbodott nyirokcsomókat nem találtak. Az 1999. december 14. napján elkészült szövettani leletben mindkét petefészken, valamint a kivett szövetdarabban ismeretlen kiindulású, mirigyes szerkezetű, rosszindulatú daganatot vélelmeztek, amely mindkét petefészekre, illetve a hashártyára áthajlásra is áttételeződött. A szövettani lelet ismeretében a tumor eredetének felkutatására 2000. január 13. napján a felperesi jogelőd alapos kivizsgálását kezdeményezték az alperesi jogelőd kórházban. 2000. február végéig folytak a daganat eredetének felkutatása, illetve utóvérzés ellátása miatt a felperesi jogelődön vizsgálatok, azonban a daganat forrását felkutatni nem sikerült.

2000. április 19-20. között a felperesi jogelőd trombózis gyanúja miatt feküdt az alperesi jogelőd nőgyógyászati osztályán. Ugyanezen osztályon 2000. június 21-29. között ismételt kivizsgálták, amikor tapintással a méhnyak csonkja mellett bal oldalon almányi érzékeny szövettömörülést találtak. Emiatt további ellátásra a budapesti ... Kórház Nőgyógyászati Osztályára irányították, ahol 2000. július 7. napján hasi feltáró műtétet végeztek. A műtét során a kismedencében letapadt daganatos beszűrt csepleszt felszabadították és eltávolították. A hasfali hashártyán és a máj jobb lebenye alatt számos rizsszem nagyságú daganatos felrakódást, szóródást találtak, melyeket eltávolítani nem lehetett. Az eltávolított

daganat szövettani vizsgálatával egyértelműen primér, petefészek eredetű, a csepleszre is áttételeződő közepesen érett rosszindulatú daganatot véleményeztek.

A szövettani lelet ismeretében 2000. július 18. és december 6. napja között a felperesi jogelőd hat ciklusú kemoterápiában részesült. Ez a gyógy mód a daganat egy éves időtartamú remisszióját eredményezte. A 2001. december 2. napján végzett CT vizsgálat ismételten kiújulásra utalt, ezért 2002. január 14. és július 28. között más kombinációjú újabb kemoterápiás kúrában részesült a felperesi jogelőd. A felperesi jogelőd, az I. és II. rendű felperesek édesanyja 2004. január 24. napján elhunyt.

A diagnózis pontos felállítására irányuló tevékenysége során az alperesi jogelődnél tevékenykedő orvosok a legnagyobb elvárható gondossággal jártak el, azonban a felperesi jogelőd kezelését nem a legnagyobb gondossággal végezték, amikor a daganat rosszindulatú jellegének szövettani igazolása után - az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint - a műtéti sebgyógyulást követően nem kezdtek a felperesi jogelődnél citosztatikus kezelést. A gyógyszeres kezelés korai megkezdése esetleg meghosszabbíthatta volna a túlélés időtartamát, ennek a meghosszabbodásnak az esélyét azonban csak a minimálshoz lehet viszonyítani.

A felperesek leszállított keresetükben 5.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés és ezen összeg után 2000. március 1. napjától a kifizetés napjáig késedelmi kamatai megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Állították, hogy az alperesi jogelőd nem az egészségügyi törvényben megfogalmazott legnagyobb gondosság elvének megfelelően járt el. Szakmai szabályszegés, hogy a felperesi jogelőd kemoterápiás kezelését nem kellő időben kezdték el, holott az a felperesi jogelőd életét meghosszabbította volna. További szabályszegésként hivatkoztak arra is, hogy a szövettani mintavétel nem volt alapos és indokolatlanul késedelmeskedtek a felperesi jogelőd másik gyógyintézménybe utalásával.

Az alperes és a beavatkozó a leszállított kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az alperes késedelme, mulasztása kárt nem eredményezett, ugyanis a megfelelő időben elkezdett kezelés esetén sem hosszabbodott volna meg lényegesen a felperesi jogelőd élete. Az alperes hivatkozott arra is, hogy a citosztatikus kezelés későbbi megkezdésének az elhunyt beteg trombózisa volt az oka, illetve az, hogy a primér daganat felkutatása nem járt sikerrel.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 1.500.000 Ft felperesek részére történő megfizetésére és ezen összeg után a felperesi jogelőd halálának időpontjától kezdődően késedelmi kamatfizetési kötelezettséget is megállapított. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezett a le nem rótt eljárási illeték, valamint állam által előlegezett költség megfizetéséről és kötelezte az alperest a felperesek javára 300.000 Ft perköltség megfizetésére. Kifejtette, hogy a felperesi jogelőd kezelésekor hatályos egészségügyi törvény 77. § /3/ bekezdése az ellátásban résztvevőktől az elvárható legnagyobb gondosságot követelte meg.

- 4 -

Atekintetben egyezők voltak a perbeli szakvélemények, hogy a felperesi jogelőd betegségének jellege folytán a teljes gyógyulása kizárt volt, azaz halálának bekövetkezésével természetes eredetű megbetegedése miatt kellett számolni, így a

halálos eredmény bekövetkezéséért az alperesi jogelőd intézmény orvosai felelősséggel nem tartozhatnak. Ugyanakkor mulasztás terheli az alperesi jogelődöt azért, mert a felperesi jogelőd kemoterápiás kezelését késedelmesen kezdték meg. 1999-2000. évben szakmai protokoll ugyan a betegség kezelésére nem volt, így kötelező előírás sem létezett a kemoterápia megkezdésére. Elfogadta a bíróság azt a szakértői álláspontot, hogy annak ellenére indokolt lett volna a felperesi jogelődnél a kemoterápiás kezelés megkezdése, hogy a primér daganat kiindulási helyét az elvégzett vizsgálatok ellenére nem sikerült megállapítani. Azt az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperesi jogelőd kemoterápiás kezelésének megkezdése késedelmét a felperesi jogelőd trombózisa vagy egyéb megbetegedése kizárta volna, így megállapítható, hogy a kezelést végző alperesi jogelőd intézmény nem tanúsította a legnagyobb gondosságot, azaz mulasztott a kemoterápia megkezdésének elhalasztásával. Ez pedig okozati összefüggést mutat a felperesi jogelőd időben pontosan meg nem határozható korábban bekövetkezett halálával. Ha az elvárható kezelés alkalmas lehetett volna a felperesi jogelőd túlélési esélyének növelésére, életének meghosszabbítására, ez már elegendő alap arra, hogy az alperesi jogelőd felelősségét meg lehessen állapítani. A kereseti kérelmet összecszerűségében eltúlzottnak ítélte és figyelemmel a betegség jellegére, stádiuma folytán a halálos eredmény bizonyos bekövetkezésére, továbbá arra a körülményre, hogy a túlélés esélye napokban, legfeljebb hetekben mérhető meghosszabbodására lehetett volna csak számolni, 1.500.000 Ft összegű kártérítést talált a felperesi jogelőd nem vagyoni kárának kompenzálására alaposnak.

Az ítélettel szemben a peres felek és a beavatkozó is fellebbezést terjesztett elő. Az I. és II. rendű felperesek kizárólag a kamatfizetés kezdő időpontja tekintetében kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását, ugyanis a kárigény nem a halálos eredmény elmaradása miatt került előterjesztésre, így a károkozás nem a halál időpontjához, hanem a mulasztás, mint károkozó magatartás időpontjához köthető. Erre is figyelemmel kérték a kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja tekintetében a kereseti kérelmük szerint az ítélet megváltoztatását.

Az alperes által előterjesztett, majd a másodfokú eljárás során bekövetkezett jogutódlásra figyelemmel jogutódja által fenntartott fellebbezésben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte. Állította, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján az állapítható meg, hogy nem történt késedelem a kemoterápiás kezelés megkezdésében, ugyanis az alperes megfelelően bizonyította, hogy a primér daganat felkutatása és a felperesi jogelőd trombózisos megbetegedése miatt került sor a kemoterápiás kezelés későbbi elkezdésére. Amennyiben ezt az álláspontot a másodfokú bíróság nem osztaná, úgy hivatkozott arra, hogy a jogalap és összecszerűség tekintetében nem megfelelő az elsőfokú ítélet, ugyanis a perbeli szakvélemények csak azt mondják ki, hogy az időben megkezdett kemoterápiás kezelés a beteg életét meghosszabbíthatta volna, azonban ezt nem tényként, hanem csak lehetőségként vagy valószínűségként közlik. Másodsorban, ha ezt tényként is lehet elfogadni, a kezelés a felperesi jogelőd életét

legfeljebb csak hetekben mérhető időtartammal hosszabbította volna meg. Ezért az alperesi magatartás a felperes életét nem befolyásolta, így az alperesi felróható

magatartás és a bekövetkezett kár, vagyis a halál között okozati összefüggés nincs. Hivatkozott arra is, hogy ha a jogalappal összefüggő előadását a másodfokú bíróság nem tartaná megalapozottnak, úgy az összegszerűség tekintetében mindenképpen megváltoztatásra szorul az elsőfokú ítélet, a megítélt összeg ugyanis alaptalan, vagy nagymértékben eltúlzott. Külön is hivatkozott arra, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a nagyobb részben pervesztes felperesek javára kötelezte az alperest perköltség megfizetésére, nem vette ugyanis figyelembe a Pp. 81. § /1/ bekezdését. Fentiekre figyelemmel másodlagosan az alperesi marasztalási összeg jelentős leszállítását és ennek arányában a felperesek perköltség viselésére történő kötelezését kérte.

A beavatkozó fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereseti kérelem elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és ugyanezen bíróság új eljárásra történő utasítását kérte. Állította, hogy a felperesek a polgári jogi általános felelősségi szabályok szerint bizonyítási kötelezettségüknek nem tudtak eleget tenni, a peradatok arra utalnak, hogy a kórház munkatársai a felperesi jogelőd ellátása során a legnagyobb gondossággal jártak el. Az elsőfokú ítélet orvosi szakkérdésekben foglal el álláspontot, ugyanakkor nem adja indokát annak, hogy a vitás orvosi szakkérdésekben mely okból fogadja el az egyik álláspontot, és miért nem ért egyet a másik logikus, indokolt, okszerű orvos szakmai állásponttal. Tény ugyanis, hogy a felperesi jogelőd ellátása idején kötelező, írott szabállyal nem volt rendezett az orvostudomány elméletében, továbbá a praxisban sem a kemoterápiás kezelés megkezdésének időpontja, és az egyes „iskolák” etekintetben eltérő gyakorlatot folytattak. Hivatkozott arra, hogy a citosztatikumok mérgek. Alkalmazásuk rendkívüli körülményt, megfontolást tesz szükségessé. ...-n következetesen alkalmazták a „ne ártsunk a betegnek” elvét, ezért csak azt követően kívántak célzott citosztatikus kezelést kezdeni, hogy az elsődleges daganatot diagnosztizálják. A felperesi jogelőd gyulladásos tünetei, valamint a lázas állapot 2000. év tavaszán a kemoterápiás kezelés ellenjavallatát képezték, mint ahogyan a trombózis kezelése is. Hivatkozott arra is, hogy az „általános” kemoterápia a szervezet védekező rendszerét roncsolja, így a daganat forrásának felkutatásáig nem kerülhettek az alperesi alkalmazottak olyan helyzetbe, hogy a célzott citosztatikus kezelést - ami a beteg érdekeinek a leginkább megfelelő - megkezdjék. Hivatkozott arra is, hogy a felperesek jogelődjének betegsége természetes eredetű, halála az orvostudomány hét évvel ezelőtti - és jelenlegi - ismeretei mellett menthetetlenül következett be. Nem állapítható meg az elsőfokú ítélet indokolásából, hogy mi az a kár, hátrány, amelyet az alperes okozott a felperesi jogelődnek, így a releváns oksági kapcsolat indokolással alátámasztva nincsen. Hivatkozott arra is, hogy az alperest terhelő marasztalási összeg a bírói gyakorlat fényében jelentősen túlzott, kiemelt figyelemmel arra is, hogy az ítélet nem adja indokát annak sem, hogy melyek az összegszerűség mérlegelése során figyelembe vett jogi tények. Az elsőfokú döntésben levont jogi következtetések részben tévesek, az ítélet rendelkező részéből

és az indokolásból sem tűnik ki, hogy a marasztalási összeg tekintetében a felperesek együttes vagy egyetemleges jogosultak, illetve, hogy valamely hányad szerint illeti őket a kártérítési összeg. Kifogásolta a kamatfizetési kezdő időpont megállapítását is, és azt, hogy az ítélet nem ad indokolást arra, hogy miért a felperesi jogelőd elhunytának időpontjában esett az alperes késedelembe. Előadta továbbá, hogy a felperesek döntő

részben pervesztesek lettek, így indokolatlanul nem kötelezte az elsőfokú bíróság a beavatkozó és az alperes javára a felpereseket perköltség megfizetésére.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal pontosítja, illetve egészíti ki:

A felperesi jogelőd gyógykezelése 2000. február végéig megfelelő volt, azonban az alperesi jogelőd mulasztott azzal, hogy ezt követően a felperesi jogelőd kemoterápiás kezelését nem kezdte meg, illetve további kivizsgálásra a felperesi jogelődöt más intézménybe nem utalta, és a daganat forrásának felkutatására további intézkedéseket sem tett.

Az alperesi kórház 2007. szeptember 30. napjával megszűnt, jogutóda a perbe alperesként belépett jogutód.

Az ítéletábra a tényállást részben már az elsőfokú eljárás során rendelkezésre álló adatok, részben pedig a másodfokú eljárás tartama alatt bekövetkezett változások és azokat igazoló okiratok tartalma alapján pontosította, illetve egészítette ki.

A felperesi fellebbezés **alaptalan**, az alperesi és beavatkozó fellebbezés **részben alapos**.

A felperesi jogelőd, valamint az alperesi jogelőd közötti sajátos egészségügyi szolgáltatási jogviszonyban a Ptk. 318. § /1/ bekezdésének utaló szabálya szerint alkalmazandó Ptk. 339. § /1/ bekezdése szerinti kártérítési felelősségi elemek fennállásának bizonyítása szükséges alapos kártérítési igény érvényesítéséhez. A Pp. 164. § /1/ bekezdésére is figyelemmel a károsultnak szükséges bizonyítania, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett, míg az alperes a felelősség alól kimentheti magát. Nem alapos az alperesi és beavatkozó fellebbezés azon hivatkozása, hogy a kártérítési felelősség egyes, felperesi bizonyítási körbe eső, szükségképpen elemei nem állapíthatók meg. A felperesi jogelőd kára nem a halálos eredménnyel függ össze, ugyanis tekintetben a perbeli szakértői nyilatkozatok egyöntetűek, hogy a természetes eredetű megbetegedés volt az oka a halál bekövetkezésének. Nem az állapítható tehát meg, hogy az alperesi jogelődöt a felperesi jogelőd halálának bekövetkezéséért terheli felelősség, így nyilvánvalóan okozati összefüggést sem a halál és az alperesi jogelőd magatartása között kellett igazolni. A felperesi jogelődöt ért kár a gyógyulási esély csökkenésében, a tünetmentességre, a beteg életének meghosszabbodására való esély elvesztésében írható körül. Ez a kár nemcsak magának a betegnek, hanem a hozzátartozóinak a kárigényét is megalapozhatja (Legfelsőbb Bíróság Pf.III.21.928/1997. számú ügyben hozott döntés, hivatkozik rá Dósa Ágnes: Az orvos kártérítési felelőssége, hvgorac, Budapest, 2004. 159. oldal). Természetesen az nem

#### **Pf.III.20.329/2007/7. szám**

állítható, hogy a kellő időben megkezdett kemoterápiás - vagy egyéb adekvát gyógymód - a felperesi jogelőd életét meghosszabbította volna, ugyanakkor az élet meghosszabbodása esélyének elvesztése a kártérítési igény megalapozottságához elegendő. Amennyiben pedig a kár ebben írható körül, úgy azt a kauzalitási láncot kell a jogi okozatosság esetében vizsgálni, hogy az alperesi intézmény orvosai által végzett

gyógykezelés során van-e olyan releváns mulasztás, ami az esély elvesztéséhez, illetve csökkenéséhez hozzájárult. Ezt a kauzális kapcsolatot a szakértői vélemény egyértelműen alátámasztja, az a kérdés pedig, hogy az élet meghosszabbodása legfeljebb hetekben vagy csupán napokban mérhető lett volna, nem az okozatosság, hanem a kártérítés összecszerúsége körében értékelendő. A felperesi jogelőd általános személyiségi jogai sérültek azzal, hogy elveszítette az esélyét életének esetleges meghosszabbodására az időben elkezdett kezeléssel, így ez a személyiségi jogi jogsérelem a nem vagyoni kártérítés megalapozásához megfelelő indokul szolgál. A nem vagyoni kár esetében ugyanis a személyiségi jog megsértése következtében az emberi személyiség testi vagy lelki életminőségének hátrányos megváltozásában nyilvánul meg. Az immateriális kár fogalmából következik, hogy a kárfelelősség megállapításához azt a (jogellenes) magatartás nyomán bekövetkező állapotot kell vizsgálni, ami az emberi személyiség életminőségének csökkenésében írható körül. A személyiség életminőségének hátrányos megváltozása egyértelműen kifejeződhet egy olyan helyzettel is, amelyben a személy életlehetőségei korlátozottá válnak, esélyei valamely szabadságjogra korlátozottá válnak. Ez a hátrány, életminőség változás, esély elvesztése a felperesi jogelőd tekintetében igazolható, így az immateriális kár bekövetkezése fennáll.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesi jogelőd alperesi jogelőd kórházban történő kezelésének idején hatályos 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 77. § /3/ bekezdése szerint a felperesi jogelődöt - az ellátás igénybevételének jogcímére tekintet nélkül - az ellátásban résztvevőktől elvárható legnagyobb gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával kellett ellátni (EBH 2005/1306., BH 2006/55., BH 2005/105. számú eseti döntések). Amennyiben az orvos magatartása ennek a zsinórmértéknek nem felel meg, úgy a magatartás felróható. A perbeli szakértői véleményekből - orvos-szakmai szabályokkal is alátámasztottan - egyértelműen következik, hogy a felperesi jogelőd első műtétjét követően indokolt volt a szövettani eredményt bevárni, ezen időpontig mulasztás, késedelem az alperesi jogelőd tevékenysége tekintetében nincsen. Az első szövettani eredmény áttétes daganatot diagnosztizált, a diagnózis felállításában felróhatóság az alperesi jogelőd tekintetében nem állapítható meg. Ez a diagnózis pedig indokolta, hogy az elsődleges daganat felkutatására részletes kivizsgálást, különböző vizsgálatokat végezzenek annak érdekében, hogy a célzott terápia kiválasztható legyen. Arra ugyanis helyesen hivatkozott a beavatkozó fellebbezés, hogy az általános kemoterápiás kezeléshez képest a célzott, a daganatsejtek elpusztítására a legmegfelelőbb terápiás eszköz kiválasztása mindenképpen orvos-szakmai szempontból indokolt. Miután szakmai protokoll, egyértelmű szakmai előírás arra nem volt, hogy a kemoterápiás kezelést mikor kell megkezdeni, annak melyik formáját kötelező kiválasztani, és a szakértői véleményből, valamint az alperesi

jogelőd orvosainak meghallgatásából az egyértelműen kitűnik, hogy nem volt egységes szakmai álláspont az időpont meghatározása tekintetében, így egészen azon időpontig, amíg a felperesi jogelőd kezelése folyamatosan tartott, illetve a daganat forrásának okkutatása zajlott, alperesi jogelődi késedelem nem állapítható meg. Az ugyanakkor egyértelmű, hogy 2000. február végéig folytak ezen vizsgálatok, kezelések és nem jutottak eredményre, azaz a primér daganatot meghatározni nem sikerült. Ebben az időpontban az alperesi jogelődnek valamilyen cselekvési kötelezettsége lett volna. Az ítéletábra álláspontja szerint vagy tovább kellett volna folytatnia a primér daganat kutatását, vagy

amennyiben erre az alperesi jogelődnek már megfelelő eszköze nem volt, úgy ebben az időpontban magasabb intézménybe kellett volna a beteget utalni. Mindezek hiányában az általános citosztatikus kezelés megkezdése, vagy más konzervatív terápia folytatása indokolt lett volna. Az alperesi jogelőd tehát mulasztott, amikor fenti cselekvési kötelezettségei közül egyiket sem választotta, és mulasztását bizonyíthatóan felmerült orvosi indokok sem igazolták, azaz felróhatóságának hiányát bizonyítani nem tudta. Arra ugyanis, hogy a felperesi jogelőd trombórist kapott, vagy olyan gyulladásos állapot, lázas folyamat következett volna be, ami egyértelműen kizárná az általános kemoterápiás gyógykezelés megkezdésének lehetőségét - figyelemmel a szakértői nyilatkozatokra is - nem lehetett egyértelmű bizonyítékokat találni. Mindebből következően az ítélet tábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontját az alperesi felelősség fennállása tekintetében döntően osztotta, csupán az alperesi jogelőd cselekvési késedelmének időpontját módosította a tényállás pontosításban is szereplő időpontra.

Arra ugyanakkor helytállóan hivatkozott az alperesi és a beavatkozó fellebbezés, hogy a kártérítés összecszerűsége tekintetében az elsőfokú ítélet megalapozatlan. Nyilvánvaló ugyanis, hogy amennyiben a korábbi alperesi jogelőd cselekvés a felperesi jogelőd életének napokkal vagy legfeljebb hetekben mérhető időtartammal való meghosszabbodását eredményezhette volna, úgy ennek a körülménynek a kártérítés összecszerűsége vonatkozásában nagy jelentősége van. Az ítélet tábla álláspontja szerint a bekövetkezett nem vagyoni hátrány, az életminőség csökkenés fentebb írt mértéke legfeljebb - mai áron számított - 500.000 Ft-os kártérítési igényt alapol meg, azaz ezen hátrányok kompenzálására ilyen összegű nem vagyoni kárpótlás szükséges és elégséges. Amennyiben a kártérítés megállapítására a mai ár- és értékviszonyok figyelembevétele mellett kerül sor, úgy ez nyilvánvalóan kizárja az alperes kamatfizetési kötelezettségét, ezért az ítélet tábla mellőzte a nem vagyoni kártérítés után az alperes kamatfizetési kötelezettségének megállapítását (EBH 1997/17., BH 1996/35. számú eseti döntések). Alapos volt az a beavatkozó fellebbezési hivatkozás is, hogy az I. és II. rendű felperesek számára indokolt az ítélet rendelkező részében a nem vagyoni kártérítési összeg megosztásának módját is meghatározni. Miután az I. és II. rendű felperesek a néhai édesanyjuk gyermekeiként, annak jogutódai, az ítélet tábla az általa arányosnak ítélt kárpótlási összeg tekintetében az I. és II. rendű felperesek jogosultságát egymás közötti viszonyukban 1/2-ed 1/2-ed arányban határozta meg, így a Pp. 253. § /2/ bekezdésére figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy külön-külön kötelezte az I. és a II. rendű felperes javára fizetendő összegek tekintetében az alperest.

### **Pf.III.20.329/2007/7. szám**

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása folytán változtak a pervesztességi-pernyertességi arányok, ezért az ítélet tábla a Pp. 81. § /1/ bekezdésére az 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának /3/ bekezdésére, a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /1/ és /2/ bekezdésére, 14. §-ára, valamint 15. § /1/ és /3/ bekezdésére figyelemmel, a Pp. 253. § /2/ és /3/ bekezdése alapján az elsőfokú ítélet perköltség, valamint le nem rótt eljárási illeték és állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó rendelkezéseit megváltoztatta. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság egyebekben is indokolatlanul kötelezte a túlnyomórészt pernyertes alperest perköltség megfizetésére, ugyanis a Pp. 81. § /1/

bekezdésének helyes alkalmazása szerint a pervesztesség-pernyertesség arányának megfelelően kell a perköltség viseléséről dönteni, így az elsőfokú bíróságnak a nagyobb részben pervesztes felpereseket kellett volna az elsőfokú perköltség megfizetésére köteleznie. Miután a beavatkozó már az elsőfokú eljárás során is részt vett, és őt az eljárás során ügyvéd képviselte, így indokolt lett volna a Pp. 83. § /1/ bekezdésére figyelemmel a nagyobb részben pervesztes felpereseket a beavatkozó költségeinek megfizetésére is kötelezni. Ezt a mulasztást az ítélet tábla az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával szintén pótolta (Pp. 253. § /2/ bekezdés). Miután az I. és II. rendű felperesek nem a Pp. 51. § a./ pontja szerinti egységes pertársak, ezért az ítélet tábla mellőzte az I. és II. rendű felperesek le nem rótt eljárási illeték egyetemleges megfizetésére való kötelezését. Az I. és II. rendű felperesek a Pp. 51. § b./ pontja szerinti egyszerű pertársak és miután a felperesi jogelőd által érvényesített igények tekintetében jogutódi minőségükben a jogelőd által előterjesztett igény 1/2-ed 1/2-ed része erejéig tekinthetők csak jogutódnak, ezért a perköltség, a le nem rótt eljárási illeték, valamint az állam által előlegezett költség vonatkozásában is erre figyelemmel kellett a felperesek marasztalásáról rendelkezni.

Az I. és II. rendű felperesek a másodfokú eljárás során szintén nagyobb részben pervesztesek lettek - a felperesi, az alperesi és a beavatkozó fellebbezéseket is tekintve -, ezért az ítélet tábla a Pp. 81. § /1/ bekezdése és 83. § /1/ bekezdése alapján kötelezte az I. és II. rendű felpereseket az alperes, valamint a beavatkozó javára a felperesek pervesztességéhez igazodó mértékű másodfokú perköltség megfizetésére, melynek összege áll az alperes és a beavatkozó jogi képviseletével kapcsolatosan felmerült és az ítélet tábla által a 32/2003 (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ pontja, valamint /5/ bekezdése és 4/A. §-a alapján megállapított 12.500 Ft +2.500 Ft ÁFA mértékű ügyvédi munkadíjból. A másodfokú eljárás során felmerült le nem rótt eljárási illeték viseléséről a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos voltára és az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel az 1990. évi XCIII. törvény 5. §-ának /1/ bekezdés c./ pontjára, 74. §-ának /3/ bekezdésére figyelemmel

- 10 -

a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /2/ bekezdése, 14. §-a, valamint 15. § /1/ és /3/ bekezdése alapján határozott.

Szeged, 2007. december 11. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk. Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk. Dr. Kasza Ferenc  
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró

sk.